
OBSAH

Úvod	7
1. Historické kořeny současných přístupů ke studiu nadání	14
1.1 Patologická linie	17
1.2 Biologická linie	19
1.3 Psychoanalytická linie	24
1.4 Environmentální linie	27
1.5 Vývoj zájmu o nadané děti ve 20. století	33
2. Pojmy a terminologie: nadání, talent a nadaný jedinec	40
2.1 Nadání a talent	40
2.2 Nadané děti a kritéria nadání	44
2.3 Druhy nadání a jejich klasifikace	47
3. Kognitivní přístup ke studiu nadání	50
3.1 Modely nadání orientované na schopnosti	51
3.2 K novějším teoriím inteligence a vývoji nadání	56
3.3 Výzkumy orientované na mimořádné kognitivní výkony	64
3.4 Vysoké IQ a jeho biologické korelaty	71
Souhrn	74
4. Osobnostně-vývojový přístup ke studiu nadání	75
4.1 Komponentové koncepce a modely nadání	76
4.2 Koncepce a modely akcentující vývoj nadání	85
4.3 Hlavní zkoumaná téma, diskuse a výzkumy	88
4.3.1 Osobnostní a sociální charakteristiky nadaných	92
4.3.2 Problémy nadaných a poradenství pro nadané	98
4.3.3 Specifické skupiny nadaných a typy intelektově nadaných .	105
Souhrn	117
5. Sociálně-kulturní přístup ke studiu nadání	118
5.1 Koncepce a modely nadání orientované sociokulturně	120
5.2 Rodinné prostředí a specifika rodin s nadanými dětmi	137
5.3 Nadané děti ve vrstevnické skupině	141

5.4 Školní socializace nadaných dětí	145
Souhrn	151
6. Vyhledávání nadaných	153
6.1 Psychometrický přístup k vyhledávání nadaných	155
6.1.1 Identifikační proces a identifikační strategie	157
6.1.2 Identifikační a výběrové metody	158
6.2 Expertní přístup k vyhledávání nadaných	168
6.2.1 Nadání jako vyvíjející se expertnost	169
6.3 Potenciál a výkon: dvě stránky fenoménu nadání	175
6.4 Vyhledávání nadaných – realizace v praxi	176
6.5 K perspektivám procesu vyhledávání nadaných	181
7. Vzdělávání nadaných	182
7.1 Poznámky k obsahu a organizační formě vzdělávání nadaných	183
7.2 Rozvíjení nadání a vzdělávání nadaných	187
7.3 Vzdělávání z pohledu dospělých tvořivých jedinců	194
7.4 Vzdělávání učitelů pro práci s nadanými žáky	197
Závěr	205
Literatura	211
Věcný rejstřík	231
Jmenný rejstřík	250